

بررسی امکان ریزافزایی ژینکو با استفاده از جوانه های جانبی شاخساره در شرایط درون شیشه ای

سهیلا کوره پز، عبدالرضا باقری، حسین آرویی، مجید عزیزی

دانشجوی کارشناسی ارشد گروه باغبانی دانشکده کشاورزی دانشگاه فردوسی مشهد،
عضو هیات علمی گروه بیوتکنولوژی دانشکده کشاورزی دانشگاه فردوسی مشهد و
عضو هیات علمی گروه باغبانی دانشکده کشاورزی دانشگاه فردوسی مشهد

ژینکو (*Ginkgo biloba* L.) درخت دو پایه زینتی و دارویی بومی چین است. در این تحقیق امکان ریز ازدیادی این گیاه با استفاده از جوانه های جانبی شاخساره، در محیط این ویترو در محیط کشت WPM، حاوی ۲۰ گرم در لیتر ساکارز، ۷ گرم در لیتر آگار، در pH= ۵/۸ مورد بررسی قرار گرفت. اثر نوع جوانه (جوانه های جانبی حاصل از درختان جوان و بالغ) و تیمارهای هورمونی شامل سه غلظت ۲/۲، ۴/۴، و ۸/۸ میکرومولار BA در ترکیب با ۶/۵ میکرومولار IAA، بر باززایی شاخساره بررسی شد. برای ریشه زایی شاخساره های باززایی شده، تیمارهای ریشه زایی شامل مقادیر ۰/۱۲۵، ۰/۲۵ و ۰/۵ میلی گرم در لیتر از مجموع دو هورمون IBA و NAA (به مقدار مساوی) در ترکیب با ۰/۲۵ میلی گرم در لیتر BA به همراه تیمار شاهد فاقد هورمون اعمال شد. علاوه بر آن اثر *Agrobacterium rhizogenes* نژاد A4، بر فرآیند ریشه زایی شاخساره های باززایی شده، از طریق تلقیح شاخساره ها با این باکتری و انتقال آنها به محیط کشت WPM فاقد هورمون و نیز محیط کشت WPM با تیمار هورمونی حاوی ۰/۲۵ میلی گرم در لیتر از هر کدام از هورمون های IBA، NAA و BA بررسی شد. اثر نوع جوانه در تیمارهای باززایی شاخساره، بر عوامل اندازه گیری شده معنی دار نشد، اما اثر تیمارهای هورمونی معنی دار شد. بیشترین باززایی شاخساره (۹۴ در صد) از تیمار هورمونی ۸/۸ میکرومولار BA در ترکیب با ۶/۵ میکرومولار IAA حاصل شد و بیشترین درصد ریشه زایی (۱۶/۶ در صد) در تیمار ۰/۲۵ میلی گرم در لیتر از هر کدام از هورمون های IBA، NAA و BA به دست آمد، ضمن آنکه مقدار آن با سایر تیمارها اختلاف معنی دار نشان نداد. تلقیح شاخساره ها با *Agrobacterium rhizogenes* نژاد A4،

پنجمین کنگره علوم باغبانی ایران - شهریور ماه ۱۳۸۶ ... دانشگاه شیراز

تاثیری در القاء ریشه زایی از خود نشان نداد.